

Fővárosi Ítéltábla

13.Gf.40.723/2009/8.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Forgó, Varga és Társai Ügyvédi Iroda (1123 Budapest, Alkotás utca 17-19. szám, ügyintéző: dr. Damjanovic Gábor ügyvéd) által képviselt felperesnek, a Dr. Kolláth Ügyvédi Iroda (5000 Szolnok, Szabadság tér 2. I. em. 14. szám, ügyintéző: dr. Kolláth Zoltán ügyvéd) által képviselt alperes ellen megállapítás iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. október 28. napján kelt 25.G.41.555/2009/5. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (Kettőszázezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek, valamint a felperes részvényese, a Ch. C. S. Limited között 2007. szeptember 4-én háromoldalú szerződés jött létre, amelyben rögzítették, hogy a felperesnek, mint

megrendelőnek 181.846.531 forint vállalkozói díjtartozása áll fenn az alperessel szemben. A felek a tartozás késedelmi kamatokkal növelt összegének (210.000.000 forint) fizetési határidejét 2008. szeptember 30. napjában határozzák meg.

A felperes 2009. szeptember 17-én benyújtott keresetében kérte annak megállapítását, hogy a fenti szerződésen alapuló tartozásátvállalásra tekintettel nem áll fenn 210.000.000 forint tartozása az alperes felé. Előadta, hogy jogainak az alperessel szemben való megóvása végett a megállapítás azért szükséges, mert az alperes - a korábbi nyilatkozataiból megállapíthatóan - a követelését jogi úton is kész érvényesíteni és a mellékelt fizetési felszólítást tartalmazó levelében vele szemben felszámolási eljárás megindítását helyezte kilátásba.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes által is megjelölt szerződésben a Ch. C. S. Limited csak készfizető kezességet vállalt a felperes tartozásáért és később a felperes tartozáselismerő nyilatkozatot is tett.

A Fővárosi Bíróság a 2009. október 28. napján kelt 25.G.41.555/2009/5. számú ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 800.000 forint perköltséget. A határozatának indokolásában kifejtette, hogy a felperes megállapítás iránt terjesztett elő keresetet, ezért elsődlegesen a Pp. 123. §-a alapján a megállapítási kereset feltételeinek fennállását kellett vizsgálni. Ebben a körben megállapította, hogy a felperes nem jelölt meg olyan jogot, amelynek megóvása indokolná a kért megállapítást. Nincs helye megállapítási kereset előterjesztésének akkor, amikor a felperesek joga az alperes által kezdeményezhető eljárásban a marasztalási keresettel szembeni védekezés útján védhető. A felperes jogainak megóvásához a tartozás fenn nem állásának előzetes megállapítása nem szükséges, az ezzel kapcsolatos igény a teljesítés iránti perben ellenkérelem útján határidő nélkül érvényesíthető. Önmagában az a körülmény, hogy az alperes fizetési felszólításokat intézett a felpereshez, illetve az igényérvényesítés jogi útra terelését helyezte kilátásba, nem alapozza meg a felperes által hivatkozott jogvédelem szükségességét, ugyanis

egyrészt a felperesnek az alperes által kezdeményezett, marasztalásra irányuló eljárásban lehetősége van a tartozásátvállalás folytán történő mentesülésre hivatkozni, másrészt az sem kizárt, hogy az alperes nem érvényesíti a követelését bírói úton a felperessel szemben.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amely annak megváltoztatására és a keresetben foglaltak megállapítására irányult. A felperesi álláspont szerint a jogvédelmének törvény által megkívánt szükségességét több dolog is alátámasztja. Így az elsőfokú ítélet meghozatalát követően - iratbetekintés alkalmával - szerzett tudomást arról, hogy az alperes benyújtotta ellene a felszámolási eljárás elrendelése iránti kérelmet. Álláspontja szerint a felszámolási eljárás sajátosságaiból eredően az eljáró bíróság nem feltétlenül jár el az alapul szolgáló követelés fennállásának vizsgálata során olyan mélységben és alaposággal, amelyet a jelen ügy megkövetelne és amelyet csak a peres eljárás jogintézménye tud biztosítani. Az alperes előreláthatólag nem a peres eljárás útját választja, ahol valóban érdemi védekezést terjeszthetne elő a felperes, hanem a felszámolási eljárás megindítását. Ezt meghaladóan hivatkozott arra is, hogy a M. F. Bankkal 2006. április 6-án kölcsönszerződést kötött, amelyet a későbbiekben többször is módosítottak, és az általa eszközölt sokmilliárd forintos beruházás befejezéséhez szükséges pénzeszközök rendelkezésre bocsátása akkor lehetséges a szerződés szerint, ha a korábbi menedzsment irányítása alatt felhalmozott szállítói tartozások rendezésre kerülnek. A kölcsönszerződésbe foglalt folyósítási feltétel tehát a lejárt szállítói tartozások kifizetése, mely alól kivételt képez az alperes követelése, amelynek vitatását a felperes igazolni köteles. Végül a felperes előadta azt is, hogy a kölcsönszerződésben és a kapcsolódó egyéb szerződésekben felmondási okként került meghatározásra egy esetlegesen ellene induló csődeljárás, felszámolási eljárás, végelszámolás vagy végrehajtási eljárás, ezért a felszámolási eljárás egy konkrét és közvetlenül fenyegető veszélyt jelent a számára. Utalt arra is, hogy a N. F. és G. Minisztériummal is támogatási szerződést kötött 2009. november 27-én, amely szintén tartalmazza; a támogatás folyósításának feltétele, hogy nem állhat végrehajtási vagy felszámolási eljárás alatt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokai mellett. Hivatkozott arra, hogy a felperesi fellebbezésben írt tényállítások az elsőfokú eljárás anyagát is képezték, továbbá az a körülmény, hogy a felperes jogviszonyban áll a M. F. Bankkal, még nem ad alapot arra, hogy ne induljon végrehajtási eljárás vele szemben a korábban már elismert tartozásainak rendezése miatt.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a megállapítás iránti kereset előterjesztésének feltételei nem állnak fenn és érdemben is megalapozott döntést hozott. A határozat indokolását a Fővárosi Ítéltábla csak a fellebbezésben foglaltakra tekintettel egészíti ki az alábbiakkal.

A Pp. 123. §-a szerint ha a kereseti kérelem számadási kötelezettség megállapítására irányul, a felperes ezzel együtt kérheti az általa előterjesztett számadás helyességének megállapítását is. Megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (továbbiakban Cstv.) 26. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság megvizsgálja az adós fizetéseképtelenségét. A Cstv. 27. § (1) bekezdése szerint a bíróság az adós felszámolását végzéssel elrendeli, ha az adós fizetéseképtelenségét állapítja meg, amelyre a (2) bekezdés a) pontja alapján akkor nyílik lehetőség, ha a szerződésen alapuló nem vitatott vagy elismert tartozását a teljesítési idő lejártát követő 15 napon belül sem egyenlítette ki vagy nem vitatta, és az ezt követő hitelezői írásbeli fizetési felszólításra sem teljesítette.

A fellebbezésben hivatkozott, a fentiekre alapítottn kezdeményezett felszámolási eljárás esetén az adós akkor minősül fizetéseképtelennek, ha fennáll a hitelezővel szemben a pénz vagy pénzben kifejezett tartozása, amely szerződésen alapul; az adós a teljesítési határidőt követő 15 napon belül e tartozást írásban nem vitatta vagy elismerte; a hitelező a felszámolási eljárás kezdeményezését megelőzően eredménytelen fizetési felszólítással élt. A követelés fennállását, a fizetési felszólítás megtörténtét a hitelezőnek kell bizonyítania, az adóst terheli viszont annak bizonyítása, hogy a hitelező követelését a jogszabályban erre meghatározott határidőn belül vitatta.

A Cstv. 6. §-ának (1) bekezdése szerint a csődeljárás és a felszámolási eljárás az adós - az eljárás lefolytatására irányuló kérelem benyújtásának napján bejegyzett - székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróság (a továbbiakban: bíróság) hatáskörébe tartozó nemperes eljárás. A (3) bekezdés alapján azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket e törvény külön nem szabályoz, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezései - a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - megfelelően irányadóak azzal, hogy - a 6/A. § esetén kívül - a csődeljárásban felfüggesztésnek, félbeszakadásnak és szünetelésnek, a felszámolási eljárásban pedig félbeszakadásnak nincs helye.

A fizetéseképtelenség vizsgálata a fentiek szerint a jogszabályban előírt feltételek tisztázására szorítkozhat egy olyan eljárásban, amelyben a Pp. rendelkezései - a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból adódó eltérésekkel - megfelelően alkalmazandóak. A felszámolási eljárás sajátosságából adódóan a felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelem bírósághoz történt benyújtását követően az adós már csak akkor szabadulhat a fizetéseképtelenség megállapítása alól, ha a Cstv.-ben meghatározott eljárásban bizonyítja mindazt, ami a fizetéseképtelensége megállapításának akadályát képezheti, vagyis a tartozás határidőben történt vitatását vagy a tartozása kiegyenlítését. Az adós jogainak a felszámolási eljárás iránti kérelmet benyújtó hitelezővel szemben való megvédésére a felszámolási

eljárás megfelelő kereteket biztosít. Ezen keretek nem léphetők át azzal, hogy az adós a Cstv.-ben a vitatásra meghatározott határidő lejártát követően indított peres eljárásban keresettel kérje a tartozása „fenn nem állásának” a megállapítását. A Cstv. 26. §-ának (3) bekezdése a felszámolással kapcsolatban polgári peres eljárás útján csak arra ad lehetőséget, hogy - mivel a tartozás kiegyenlítése nem minősül tartozáselismerésnek - az adós az esetleges teljesítését visszakövetelje.

Az adós, ha a hitelező követelését, illetve a saját tartozását vitatja, a hitelező számláját visszaküldheti és megkifogásolhatja. Az adós a tartozását a fizetési felszólítás kézhezvétele előtt írásban vitathatja, ebben a körben beszámítással is élhet.

Az adós - ha a számlát befogadta és azt nem kifogásolta, valamint a fizetési felszólításig elmulasztotta a tartozás vitatását - a felszámolást lefolytató bíróságtól 30 nap fizetési haladékokat kérhet.

A hitelező és az adós, ha ebben megállapodnak, közösen kérhetik az elsőfokú eljárásban az eljárás szünetelését, másodfokú eljárásban pedig az eljárás megszüntetését.

Amennyiben az adós vitatása elkésett, és a felek között sem az eljárás szünetelésére, sem a megszüntetésére nem jön létre megállapodás, az adós úgy szabadulhat a fizetéseképtelenség következményei alól, hogy a tartozását megfizeti, még akkor is, ha egyébként a tartozását vitatja. Ez a teljesítés nem minősül tartozáselismerésnek, és a teljesítés polgári peres úton visszakövetelhető a Cstv. 26. § (3) bekezdése alapján.

A felszámolási eljárás szabályai az írásbeli bizonyítást írják elő, amely szabályok - a fentebb írt lehetőségekkel - kellő módon biztosítják az adós jogvédelmét. Ha ezen lehetőségekkel az adós nem él, nem hivatkozhat alappal arra, hogy a „tartozás fenn

nem állásának” megállapítására irányuló per az egyetlen eszköz a jogainak megóvására.

Nem alapozza meg a megállapítási kereset előterjesztésének a lehetőségét az sem, hogy a felperes olyan szerződéseket kötött, amelyek teljesítésének akadályát képezi egy ellene induló felszámolási eljárás, mert ezen szerződések tekintetében az alperes semmilyen formában nem érintett, ezért a szerződések teljesítése körében vele szemben a felperesnek nincs védelemre szoruló joga.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a helyes indokaira tekintettel és a fenti indokolásbeli kiegészítéssel helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése és 239. §-a alapján kötelezte a sikertelenül fellebbező felperest az alperes részére másodfokú perköltség megfizetésére, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5)-(6) bekezdése alapján - a pertárgy értékére és a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel mérsékelt összegben - meghatározott ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Budapest, 2010. március 3.

. Koday Zsuzsanna s.k.

a tanács elnöke

. Sándor Ottó s.k.

előadó bíró

. Molnár József s.k.

bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tisztviselő